

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito penitenciario e penoloxía

Materia	Dereito penitenciario e penoloxía			
Código	003G080V01907			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Arias Carral, Manuel			
Profesorado	Arias Carral, Manuel Lago Calvo, Francisco José			
Correo-e	arias@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A asignatura de Dereito Penitenciario e Penoloxía ofértase como optativa no Grao de Dereito, ten unha relación moi estreita coa Parte Xeral de Dereito Penal por regular a pena privativa de liberdade, unha das máis importantes do sistema de penas español. O contido específico e o estudo da execución da pena privativa de liberdade, en particular os dereitos afectados pola privación de Liberdade, e as consecuencias xurídicas do encarceramento.			

Competencias

Código	
C1	Coñecer as principais institucións xurídicas
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C10	Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
C13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
C15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
C18	Ser quen de negociar e mediar

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer as principais institucións xurídicas	C1
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	C2
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	C6
Ser quen de argumentar xuridicamente	C8
Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico	C10
Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	C11
Ser quen de manexar fontes xurídicas	C12
Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico	C13
Ser quen de manexar a oratoria xurídica	C15
Ser quen de negociar e mediar	C18
Capacidade de síntese e análise	
Capacidade de xestión da información	
Resolver problemas de forma eficaz	
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	
Traballar de forma autónoma con iniciativa	
Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)	

Contidos	
Tema	
1. CONCEPTO DE DEREITO PENAL	1. Dereito Penal obxetivos: conceptos formal e material 2. Potestade punitiva (o denominado "Dereito Penal Subjetivo") Fundamento e límites do ius puniendi 3. A pena como última ratio
2. PENA: A SÚA EXISTENCIA UNIVERSAL	1. Concepto e caracteres 2. Prevención especial e prevención xeral 3. Outros fines da pena: a finalidade de retribución 4. A defensa da sociedade
3. A INDIVIDUALIZACIÓN PENAL	1. A individualización lexislativa 2. A individualización xudicial 3. A individualización penitenciaria 4. A individualización en liberdade: individualización postpenitenciaria
4. CONCEPTO DE PENOLOXÍA E DEREITO PENITENCIARIO	1. Concepto de Penoloxía e Dereito Penitenciario 2. Dereito de execución penal 3. O chamado Dereito Penitenciario 4. Razóns que xustifican un código de execución penal
5. A PRISIÓN	1. Orixes históricos 2. Howard e os primeiros sistemas penitenciarios
6. A PRISIÓN EN ESPAÑA	1. Primeiras disposicións 2. A reforma da II República 3. Dos Reglamentos a reforma penitenciaria de 1979
7. A PENA DE MORTE	1. Historia e Dereito comaparado 2. España dende a Codificación a Constitución de 1978 3. Argumentos a favor e en contra
8. CLASES DE PENAS	1. Clases de pena pola súa natureza e duración: A pena capital 2. As penas corporais 3. As penas privativas de liberdade 4. As penas privativas de outros dereitos 5. A multa 6. Penas: a) graves e leves b) principios e accesorias 7. A aplicación das penas, pena indeterminada
9. OS SUSTITUIVOS PENAS	1. Os substitutivos penais: condena ou remisión condicional 2. Suspensión do fallo ou probation 3. Amonestación con reserva de pena e abstención ou reserva de pena 4. Substitución por outra pena ou medida 5. A expulsión do cidadán extranxeiro 6. Traballo en beneficio da comunidade 7. Liberdade condicional e suspensión do resto da pena 8. Redención de penas polo traballo 9. Beneficios penitenciarios de acortamento ou suspensión 10. Asistencia, control e cargas durante a proba. 11. O sistema do código penal
10. SISTEMA PENITENCIARIO VIXENTE EN ESPAÑA	1. Principios constitucionais en materia penitenciaria 2. Ley Orgánica Xeral Penitenciaria e Regramento Penitenciario
11. O DEREITO PENITENCIARIO	1. O Dereito Penitenciario: concepto e natureza 2. A normativa penitenciaria vixente 3. Principios e jurisprudencia constitucional en materia penitenciaria 4. A regulación supranacional en materia penitenciaria
12. A SITUACIÓN DAS PRISIÓN EN ESPAÑA	1. Datos estadísticos 2. Problemática Políticocriminal
13. A RELACIÓN XURÍDICO-PENITENCIARIA	1. A relación jurídica-penitenciaria: natureza e fundamento 2. Dereitos dos internos: clases e límites 3. Sistema de protección e réxime de garantías 4. Deberes dos internos
14. PRESTACIÓNS DA ADMINISTRACIÓN PENITENCIARIA	1. Asistencia sanitaria 2. Hixiene e alimentación 3. Asistencia relixiosa 4. A acción social penitenciaria
15. OS CENTROS PENITENCIARIOS	1. Estrutura e clases 2. Réxime dos diferentes centros penitenciarios 3. Especial referencia ó réxime de preventivos

16. O RÉXIME PENITENCIARIO	1. O ingreso 2. As relacións co exterior: comunicacións e visitas 3. O réxime ordinario 4. O réxime cerrado 5. A seguridade dos centros penitenciarios: interior e exterior 6. Os medios coercitivos
17. O TRATAMENTO PENITENCIARIO	1. Concepto e fines 2. Principios inspiradores 3. A clasificación en grados 4. O principio de individualización científica 5. A central de observación
18. DEREITO Ó TRABALLO	1. A relación laboral penitenciaria 2. Sistema de organización e adxudicación de postos 3. O organismo autónomo de traballo e formación para o emprego
19. OS PERMISOS DE SALIDA	1. Clases, duración e requisitos 2. Procedemento de concesión
20. O RÉXIME DISCIPLINARIO	1. Clasificación das faltas e determinación das sancións 2. Procedimento sancionador 3. Executoriedade 4. Prescripción e cancelación
21. O MODELO ORGANIZATIVO PENITENCIARIO	1. Órganos colexiados: composición e funcións 2. Órganos unipersoais
22. O CONTROL XURISDICCIONAL DA ADMINISTRACIÓN PENITENCIARIA	1. Os xuíces de vixilancia penitenciaria: organización e funcións 2. Sistemas de recursos 3. Procedimento
23. A LIBERDADE CONDICIONAL	1. A liberdade condicional: natureza 2. Requisitos 3. Supostos especiais 4. Revocación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	17	27	44
Sesión maxistral	35	70	105
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O alumnado será atendido nos horarios de tutorías publicados na web do centro
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado será atendido nos horarios de tutorías publicados na web do centro

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.	50	
Probas de tipo test	Preguntas formuladas sobre o programa da materia	50	

Outros comentarios sobre a Avaliación

1.ª oportunidade de exame (maio):

O alumno que queira acollerse ao sistema de avaliación continua deberá manifestar a súa vontade neste sentido asinando un documento que se lle presentará a tal efecto nas primeiras semanas de clase por parte do profesor.

O alumno que non se acolla á avaliación continua terá dereito a un exame final (na data e lugar aprobados pola Xunta de Facultade) que constará dunha pregunta de desenvolvemento e 20 preguntas tipo test con catro alternativas e unha correcta, no que haberá que responder correctamente polo menos a 15 preguntas. Este exame representará o 100% da cualificación.

2.ª oportunidade de exame (xullo):

Para todos os alumnos consistirá nun exame final (na data e lugar aprobados pola Xunta de Facultade) que constará dunha pregunta de desenvolvemento e 20 preguntas tipo test con catro alternativas e unha correcta, no que haberá que responder correctamente polo menos a 15 preguntas. Este exame representará o 100% da cualificación.

Convocatoria fin de carreira:

O alumno que se matricule na convocatoria de fin de carreira desta materia será avaliado conforme a un exame (na data e lugar aprobados pola Xunta de Facultade) que constará dunha pregunta de desenvolvemento e 20 preguntas tipo test con catro alternativas e unha correcta, no que haberá que responder correctamente polo menos a 15 preguntas. Este exame representará o 100% da cualificación.

Bibliografía. Fontes de información

- Leccións de Dereito Penitenciario. Ed. Comares. Rodríguez Alonso, A.
- A Mediación penal e penitenciaria. Ed. Colex. 2012. Ríos Martín, J.C. (coord.)
- Curso de Dereito Penal. Parte Xeral. Ed. Universitas 1996. Luzón Peña, Diego Manuel.
- Lexislación penitenciaria.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito penal e procesual de menores/O03G080V01908
